

„Да се знае: Въ малката зелена кесия 600 лири отомански. Тия монети да бъдат за иеродиакона Викентіа, отъ градъ клисура, рукоположенъ въ светая обитель Светий Спасъ — за да иде да следува богословското си учение въ Киевъ, за полза на България“.

Последната бележка имаше значение и на завещание, въ случай на внезапна смъртъ на стареца.

Всичко това Викентий мислѣше, че го сънува. Той не смѣше да вдигне очи и да срещне старческитѣ, които сега го горѣха като два живи вжглена. Сълзи порониха очитѣ му, които срамътъ навеждаше надолу.

Отецъ Иеротей разбра и съжали бедния Викентий. Той му рече ободрително:

— Чадо, утеши се: Богъ прощава кающия ся. Желанието твое било добро и похвлно. . . Всеведущиятъ Богъ види. Ела, кажи сега, колко пари трѣбватъ за оржжието?

— Двесте лири . . . Отче Иеротее, вие сте светецъ! Вашето име трѣбва да остане безсмъртно! — извика възторжениятъ и трогнатъ Викентий.

— Не сквернословяй, сине мой! — отговорилъ старецътъ, — вземи, колкото пари сж нуждни, и потрѣбисайте ги, както ви е научилъ Господъ за спасението на България . . . Азъ ви благославямъ. Ако потрѣбватъ още, искайте. А колкото за твоитѣ пари . . .

— Отче Иеротее! Азъ ви благодаря горещо за великодушието и за благодеянията. Сега, когато виждамъ такъвъ примѣръ на родолюбие отъ васъ, азъ ще се боря и умра за свободата на България.

И Викентий излѣзе, като пиянъ, изъ килията на отца Иеротея, премина тичешкомъ двора и се втурна въ стаята си, омаломощенъ отъ сътресение.

Огняновъ го погледна поразенъ.

— Какво има? Много се забави . . . Що си прибрелъ? — питаше той бързо: — Що мълчишъ, Викентий? Извади ли паритѣ?

Викентий изтърси джоба си каза: Ето ги! Жълтицитѣ се разсипаха по пода.

— Колко взе?

— Всичкитѣ ги даде.

— Кой ги даде? Отецъ Иеротей? Значи, ти ги изпроси? Ти отиде да го намѣришъ?

— Не, той ме свари, като ги крадѣхъ.

— Бре!

— Ахъ, Огняновъ! какво направихме, брате мой? Колко малко сме знаели отца Иеротея! Ти — нищо . . . но азъ, който живѣя три години тука! Азъ не мога да си простя това. Тая нощъ падна предъ мене мълния, която отвори очитѣ ми и ме уби. . . Да, азъ бихъ далъ двадесетъ години отъ живота си, само да не бихъ изпиталъ такъвъ часъ въ него. Азъ, младъ, патриотъ ужъ, българинъ разпаленъ, бѣхъ смазанъ отъ тихото душевно величие и отъ скромния патриотизъмъ на тая сѣнка, която потъва въ гроба, неизвестна никому. Представи си, брате мой, завари ме при ковчега, съ пълна пола жълтици.

И дяконътъ му разправи случката.

— Какъ? той излѣзълъ тоя пѣтъ по-рано?

— Пакъ по сжщия часъ, но азъ изгубихъ време въ колебанията си на двора . . . Представи си моето положение.

Огняновъ стоеше съ скръстени ржце, изуменъ . . .

Навѣнъ пропѣха пѣтли.

— Лека нощъ, — каза Огняновъ, като легна на миндерчето си да спи.

— Лека нощъ, ако може да бжде лека за хайдути . . . — отговори дяконътъ и загаси свѣщта.

Но дълго време предъ очитѣ имъ не отразимо се мерджелѣеше величествената фигура на отца Иеротея.

Ив. Вазовъ.

